

Opinie Claudia Sofianu, Partener EY România: Inovarea în IT trebuie susținută inclusiv prin facilități fiscale

În contextul global actual, domeniul precum IT și cel al cercetării-dezvoltării-inovării („CDI”) sunt elemente cheie ale unei dezvoltări sustenabile, iar digitalizarea accelerată determină atât guvernele, cât și companiile să facă schimbări semnificative.

Dacă vorbim de companii, preocuparea constantă pentru crearea de produse/servicii noi și pentru îmbunătățirea celor deja existente este accelerată în special de reducerea costurilor asociate și de obținerea unui avantaj competitiv care să le plaseze pe o poziție cât mai ridicată într-un clasament ce vizează experiența și satisfacția crescută a clienților.

Din punctul de vedere al guvernelor, obiectivul principal rămâne creșterea economică și atragerea de investiții straine, iar pârghiile folosite au fost legate în principal de politicile fiscale aplicabile în rândul jucătorilor din domeniul CDI. În acest sens, sunt țări care au introdus măsuri fiscale extrem de atractive în 2019, precum Indonezia care anunță deduceri fiscale generoase de până la 300% pentru activitățile întreprinse pe propriul teritoriu. Alte exemple pe care le putem aminti sunt: valoarea deducerilor fiscale acordate care a crescut la 250% din valoarea cheltuielilor în Singapore, respectiv 200% în Polonia, conform studiului global EY „Worldwide R&D Incentives Reference Guide 2019”. Există însă și țări, precum Italia, care au introdus, începând cu anul fiscal trecut, două măsuri mai puțin generoase, și anume: obligativitatea de certificare a eficienței costurilor și raportul tehnic pentru a descrie activitățile CDI desfășurate de companie.

În România, s-a discutat mult în ultimul timp despre facilitățile fiscale din domeniul IT, vehiculându-se inclusiv ideea eliminării lor. Unul dintre argumentele susținătorilor acestei abordări este faptul că, la acest moment, domeniul IT este deja consolidat.

Care este însă părerea ANIS („Asociația Patronală a Industriei de Software și Servicii”) ? Într-un comunicat ANIS din data de 3 iunie 2019, se spune că: „facilitățile fiscale au făcut și mențin industria IT românească competitivă, într-o cursă cu alte țări care oferă programatorilor impozit pe venit zero, precum Ucraina, Polonia sau Belarus. Deficitul de forță de muncă din IT la nivelul UE este atât de mare încât o astfel de măsură ar putea avea ca rezultat o reducere masivă a specialiștilor din țară, deci un impact economic major”.

Istoric vorbind, în România, beneficii fiscale au fost acordate industriei IT încă din anul 2004, iar legislația fiscală a fost modificată în acest sens aproape anual în vederea încurajării investițiilor straine în acest domeniu. Cu toate acestea, se prevedea doar scutirea de la plata impozitului pe venitul din salarii pentru angajații care desfășoară

activități prin care sunt create programe pentru calculator.

Începând cu anul 2016, a existat un interes mai pronunțat pentru cercetare-dezvoltare-inovare, astfel ca salariații din acest domeniu pot fi scutiți de la plata impozitului pe venit similar celor din IT, deși condițiile de eligibilitate sunt diferite. În același timp, este acordată și o deducere suplimentară de 50% la calculul impozitului pe profit pentru cheltuielile de CDI eligibile.

Nivelul deducerilor fiscale nu este mare, comparativ cu al altor state membre, însă proiecțiile efectuate arată un câștig de aproximativ de 7-8% din impozitul pe profit. Cu alte cuvinte, companiile pot avea beneficii mai mari dacă pot susține caracterul inovator al proiectelor lor și îndeplinesc condițiile de eligibilitate, chiar dacă nu sunt finanțate din bani publici pentru activitatea de CDI. Este important de subliniat faptul că această facilitate fiscală poate fi aplicată și în domeniul IT atât timp cât proiectele derulate au caracter inovator până la momentul comercializării.

Deși o serie de factori fac dificilă aplicarea acestor deduceri (precum lipsa funcționalității Corpului Experților care poate evalua aceste proiecte), există metodologii de inovare care, alături de incubarea culturii de inovare și proiectarea rezultatelor CDI (indiferent de rezultatul cercetării), vin în sprijinul companiilor. Acestea pot primi facilități fiscale fără solicitare în prealabil (scutirea se aplică salariaților lunar, iar deducerea suplimentară de 50% se poate aplica în funcție de sistemul de declarare și plata a impozitului pe profit fie trimestrial, fie anual). Aceste facilități fiscale pot fi folosite pentru mărirea retenției sau a investițiilor în zona CDI de la echipamente, ateliere, până la faimoasele “laboratoare de inovare”.

Trebuie evidențiată, însă, limita fină de substanță între proiectele care se califică pentru acordarea facilităților fiscale din domeniul IT și cele care, în același timp, pot fi eligibile pentru facilitățile acordate CDI. De aceea, o analiză per proiect și per activitate trebuie întreprinsă în prealabil pentru a ilustra impactul financiar, dar și efortul administrativ pentru aplicarea unei facilități sau a celeilalte.

Astfel, pentru ca un proiect de dezvoltare software să fie clasificat drept CDI, finalizarea trebuie să depindă de un avans științific și/sau tehnologic, iar scopul proiectului trebuie să fie rezolvarea metodică a unui sistem științific și/sau incertitudine tehnologică.

Adaptarea software-urilor deja existente și activitățile de suport pentru acestea nu au neapărat un caracter inovator pentru a susține facilitatea CDI. Totuși, inovarea se naște atunci când se produc noi teoreme și algoritmi în domeniul IT, precum și cercetarea și dezvoltarea instrumentelor software sau a tehnologiilor în domenii specializate de calcul. Cu titlu de exemplu, inovarea apare în procesarea imaginilor, prezentarea geografică a datelor, recunoașterea caracterelor, inteligența artificială și alte domenii asemănătoare. Aceste activități sunt doar câteva exemple și apar în literatura de specialitate (în special în publicațiile OCDE).

În concluzie, dacă substanța activităților din domeniul IT este de inovare și dacă se respectă prevederile legislative românești cu privire la CDI, merita cunoscute și aplicate facilitățile fiscale cât timp mai sunt disponibile.